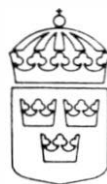

Motion till riksdagen

1988/89:K207

av Lars Werner m. fl. (vpk)

Införande av republik

Mot.
1988/89
K207-210

”Frågan om republikens införande är något mer än en struntfråga, som herrar politiker förklarar sakna aktualitet. Den är en av våra allra viktigaste reformfrågor.” Så skrev Tage Erlander i tidskriften *Clarté*, nummer 8, 1927.

Erlander fortsatte:

Men en energisk kampanj för republiken måste igångsättas. Och framför allt får vi vara rädda om de bidrag till agitationen som ett nådigt furstehus själver oss. Nästa prinsessbröllop om vi får be. Det är en skandal för socialdemokratisk press, att det förra användes så illa.

Kampen för republiken blir kanske i mångas ögon kamp för demokratin, som redan erövrats. I själva verket torde emellertid republiken för oss bli den enda möjligheten att skapa drägliga arbetsformer åt den segrande demokratin. Och med all säkerhet kommer man i den striden att finna demokratis motståndare som kungadömet pålitliga vapendragare. Men för oss som arbetar för republikens införande ligger det en viss känsla av trygghet i att veta att vi står på svensk historisk mark, när vi kräver detaljen kungadömet avskaffande och hävdar den starka regeringsmaktens återupprättande.

Med hänvisning till Tage Erlanders argumentering och med hänvisning till alla de argument som vi anfört i motioner till tidigare riksmöten föreslår vi att riksdagen beslutar om övergång till republik.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen beslutar att såsom vilande anta följande som motionärernas förslag betecknade

Förslag till lag om ändring i regeringsformen

Härigenom föreskrivs i fråga om regeringsformen dels att 5 kap. 5 och 7 §§ skall upphöra att gälla, dels att 1 kap. 3 och 5 §§, 5 kap. 2-4 och 6 §§ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Motionärernas förslag

1 kap.

3 §

Regeringsformen, *successionsordningen* och tryckfrihetsförordningen är rikets grundlagar.

Regeringsformen och tryckfrihetsförordningen är rikets grundlagar.

5 §

Konung eller drottning, som enligt successionsordningen innehar Sveriges tron, är rikets statschef.

Vad i denna regeringsform är stadgat om konungen skall, om drottning är statschef, gälla henne.

Riksdagens talman är rikets statschef.

5 kap.

2 §

Som statschef får endast den tjänstgöra som är svensk medborgare och har fyllt 25 år. Han får icke samtidigt vara statsråd eller utöva uppdrag såsom talman eller riksdagsledamot.

Statschefen skall samråda med statsministern, innan han reser utrikes.

Som svensk statschef får endast den tjänstgöra som är svensk medborgare. *Hon eller han* får icke samtidigt vara statsråd.

Statschefen skall samråda med statsministern, innan *hon eller han* reser utrikes.

3 §

Är konungen av sjukdom, utrikes resa eller annan orsak hindrad att fullgöra sina uppgifter, inträder enligt gällande tronföljd medlem av kungahuset, som ej är hindrad, för att såsom tillfällig riksföreståndare fullgöra statschefens uppgifter.

Är riksdagens talman av sjukdom, utrikes resa eller annan orsak hindrad att fullgöra sina uppgifter som statschef, inträder den av riksdagens vice talmän, som är närmast i rang och ej är förhindrad, för att såsom tillförordnad statschef fullgöra statschefens uppgifter.

4 §

Utslocknar kungahuset, utser riksdagen en riksföreståndare att fullgöra statschefens uppgifter tills vidare. Riksdagen utser samtidigt en vice riksföreståndare.

Detsamma gäller, om konungen dör eller avgår och tronföljaren ännu ej har fyllt tjugofem år.

Avlider riksdagens talman fullgöres statschefsfunktionen av den av riksdagens vice talmän som är närmast i rang och ej är förhindrad, till dess nyval av talman företagits.

5 §

Har konungen under sex månader utan avbrott varit hindrad att fullgöra sina uppgifter eller underlåtit att fullgöra dem skall regeringen anmäla det till riksdagen. Riksdagen bestämmer om konungen skall anses ha avgått.

Riksdagen kan utse någon att efter regeringens förordnande tjänstgöra som tillfällig riksföreståndare när ingen med behörighet enligt 3 eller 4 § kan tjänstgöra.

Om riksdagens talman och vice talmän är förhindrade att tjänstgöra skall, så länge hindret består, som tillförordnad statschef tjänstgöra den av riksdagens ledamöter som längst tid har varit ledamot av riksdagen.

Talmannen eller, vid förfall för honom, vice talman tjänstgör efter regeringens förordnande som tillfällig riksföreståndare, när ingen annan behörig kan tjänstgöra.

7 §

Konungen kan ej åtalas för sina gärningar. Riksföreståndare kan ej åtalas för sina gärningar som statschef.

Ändringarna i regeringsformen träder i kraft den 1 januari 1992.

2. att riksdagen beslutar att såsom vilande anta förslaget – i överensstämmelse med ovan föreslagen ändring i regeringsformen 1 kap. 3 § – att successionsordningen skall upphöra att gälla vid utgången av år 1991,

3. att riksdagen hos regeringen begär förslag till följdändringar i lagtext i övrigt och till reglering av andra förhållanden som kan föranledas av beslut om övergång till republik.

Stockholm den 18 januari 1989

Lars Werner (vpk)

Bertil Måbrink (vpk)

Lars-Ove Hagberg (vpk)

Margó Ingvardsson (vpk)

Rolf L Nilson (vpk)

Berith Eriksson (vpk)

Bo Hammar (vpk)

Hans Petersson (vpk)